

مشکلات و مسائل متناقض پول

نقش پیچیده نظام پولی در جوامع امروزی

نوشته گیزلن دلپلاس

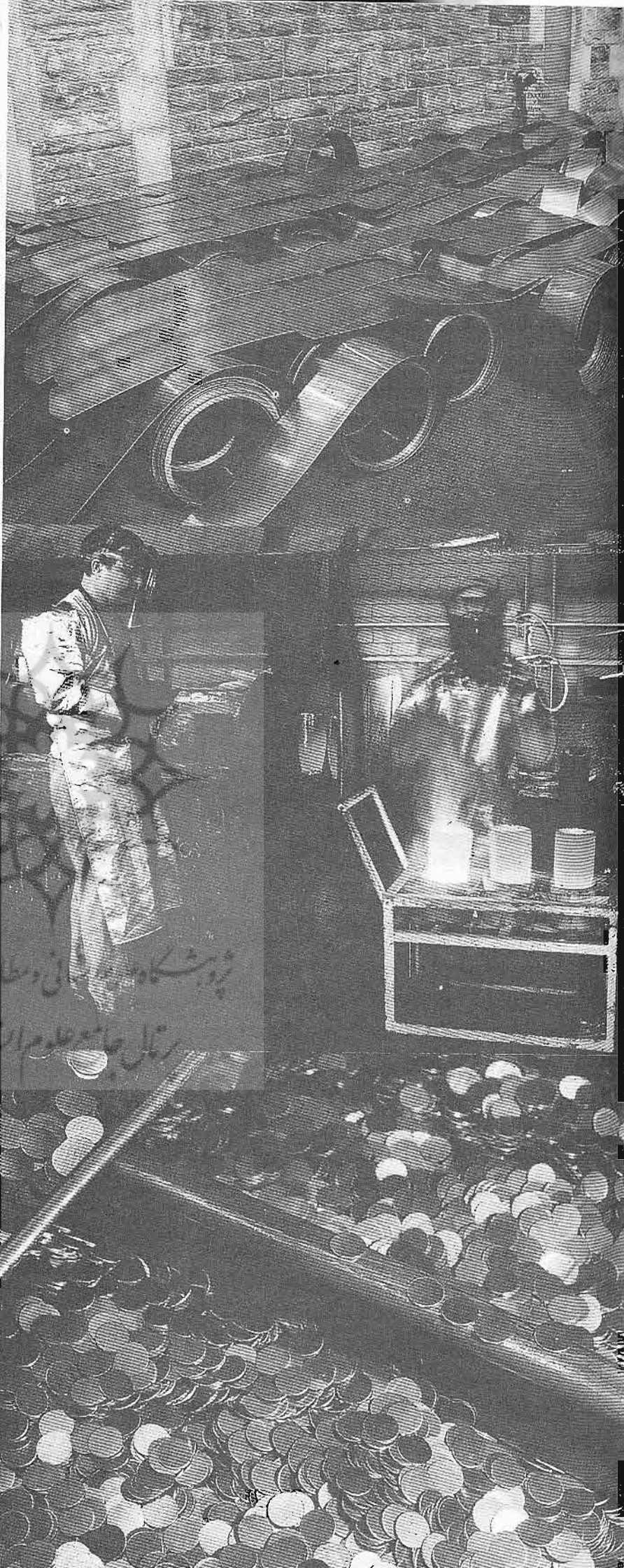
به نظر می‌رسد که اقتصاددانان در بیشتر مواقع دید بسیار خاصی نسبت به پول دارند. در قرن هجدهم که بانکها اقدام به انتشار اسکناس کردند و به این ترتیب ایجاد پول بدون اتکاء بر تولید فلزات گرانبها امکان پذیر شد، اقتصاددانان این تلقی را انتشار دادند که پول پدیده‌ای ثانویه و فرعی است که می‌توان در مطالعات بنیادی قوانین اقتصادی از آن صرف نظر نمود. آنها با وجود غالب بودن این نظریه از آن هنگام، باز هم از تهدیدهای معمول خود در مورد مضرات بی‌نظمی‌های پولی دست برنداشته و در عین آنکه به پول در عملکرد جوامع اقتصادی نقشی ثانویه نسبت می‌دهند، آنرا باعث و بانی بی‌ثباتی اقتصادی می‌دانند. این نوع برخورد دوگانه و متناقض حداقل موجب آن می‌گردد تا پیچیدگی نقش پول در جوامع امروزی بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

با این حال، مشکل تجزیه و تحلیل مسائل پولی جنبشی را در تحول عقاید اقتصادی اروپای دوره رنسانس ایجاد کرد. پول در آن زمان، هم نمادی از ثروت تجار و هم نشان قدرت حاکمیت به شمار می‌آمد و زمینه اصلی تجزیه و تحلیل مسائل پولی و نیز اساس نظریه اقتصادی جامعه را رابطه بین شاهزادگان و تجار تشکیل می‌داد.

این طرز تفکر در قرن هجدهم به گونه‌ای افراطی تغییر یافت و گفته دیوید هیوم فیلسوف انگلیسی (۱۷۷۹ - ۱۷۱۱) بیانگر این مطلب است:

«پول به معنای درست کلمه، یکی از نهادهای تجارت نیست بلکه فقط وسیله‌ای است که افراد به منظور تسهیل در امر تبادل کالاها با یکدیگر بر روی آن توافق کرده‌اند. به این

درست کردن سکه‌های مسی در ضربخانه سلطنتی کانادا.





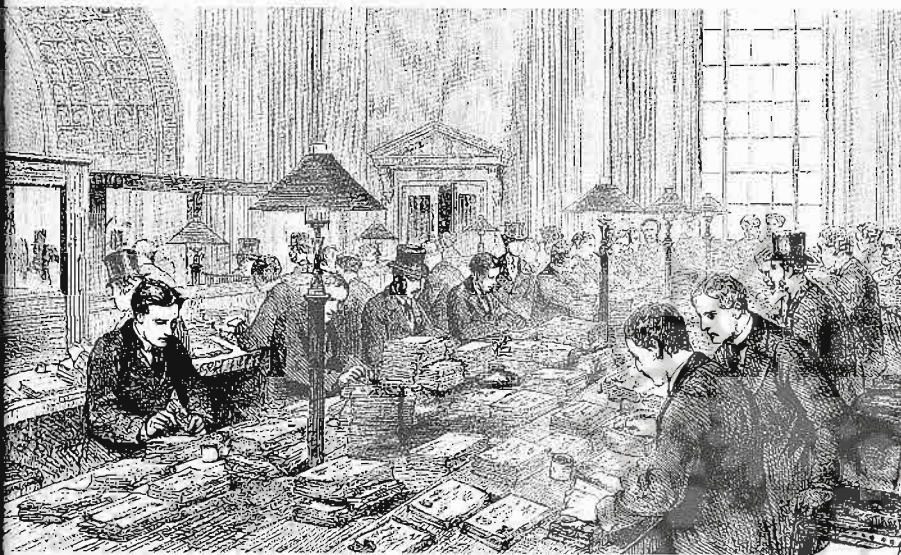
این سکه بزرگ نقره‌ای اطریش در سال ۱۷۸۰ ضرب شده و تصویر سر ماریاترزا بر آن نقش شده است. اینگونه سکه‌ها از دریای سرخ تا اقیانوس اطلس رایج بودند.

چیزی نمی‌فروشد). حال چنانچه پول فقط یک وسیله مبادله باشد، شخص مورد نظر در این معامله تا زمانی که این دادوستد برایش باصرفه نباشد، آنرا به اتمام نمی‌رساند. بر اساس کتب درسی یکی از مزایای این معامله این است که پیدا کردن خریداری برای جنس Y و فروشنده‌ای برای جنس X آسانتر از آن است که یک فرد در آن واحد بخواهد جنس Y را خریده و جنس X را به فروش رساند. به هر حال مشکل تضمین اینکه مزیت فوق ارزش خود را از دست ندهد همچنان باقی می‌ماند، آنهم به این صورت که ممکن است شخص به واسطه وجود مانع یا محذوری از به

ترتیب پول را نمی‌توان هیچیک از چرخهای تجارت به شمار آورد بلکه به مثابه روغنی است که گردش و حرکت این چرخها را نرمتر و آسانتر می‌کند.»

این نظریه کاملاً ایزاری درباره پول در جوامعی که بازار تنها مکانیزم تنظیم کننده به شمار می‌رفت، وجود داشت و در نتیجه آن حاکمیت یا دولت در حاشیه قرار می‌گرفت و هیچگونه نقشی را در هماهنگ ساختن مؤسسات خصوصی ایفا نمی‌کرد، چرا که تمام این مؤسسات در واقع تجاری بودند که خود توسط یک «جامعه بازرگانی» با یکدیگر در ارتباط بودند. همچنین در این طرز تفکر پول در حدّ حجابی که بر روی تبادل کالا کنشیده شده، تقلیل داده می‌شود، حجابی که در هنگام تجزیه و تحلیل واقعیت‌های اقتصادی باید آن را به کناری نهاد. در نتیجه این برداشت، هرگونه تلاشی از سوی دولت در جهت اجرای نقشی فعال در اداره کردن پول، به منزله تهدیدی برای نظم اجتماعی به شمار می‌رفت، نظمی که تصور می‌شد قوانین رقابت خودبخود موجد آن است.

بدین ترتیب این حالت پیش‌رونده «غیرمادی شدن» پول به منزله وسیله‌ای در تسهیل روندهای تجارت محسوب می‌شود. در هر جامعه‌ای شیء خاصی از وجه رایج مشترک به عنوان پول به کار می‌رود. همانطور که مشاهده شد این نقش به ترتیب توسط شکل خاصی از فلز، شمش طلا یا نقره، مسکوکات، گواهینامه طلا، اسکناس بانکی، چک، و کارت اعتباری ایفا شده که پول الکترونیکی نیز به دنبال آنها خواهد آمد. یکی از نتایج این روند «غیرمادی شدن» تبدیل پول فقط به یک مکانیزم انتقال دهنده (انتقالی) است که در ضمن هیچگونه ارتباطی نیز با یک شیء مادی خاص به عنوان ضامن ارزش خود ندارد.



بررسی و مقابله اسکناسهای بانکی در بانک انگلستان لندن (سال ۱۸۷۱).

صفحه مقابل، بالا، ژوزف پلرین (۱۷۸۲-۱۶۸۴) سکه‌شناسی فرانسوی که کلکسیونش شامل ۳۲,۵۰۰ سکه نایاب در اختیار داشت. تورم شدید آلمان در سال ۱۹۲۳ که با اسکناس ۵۰ میلیارد مارکی (تصویر وسط) و کودکانی که شهریه مدرسه خود را به صورت مواد غذایی می‌پرداختند نشان داده شده است (تصویر پایین).

کار بردن پول به دست آمده از فروش Y برای خرید جنس X بازداشته شود و یا مقدار بدست آمده از جنس X (توسط پول) با مقدار بدست آمده از آن در معامله تهاتری برابر نباشد. برای یک فرد از بخش خصوصی انتخاب روش مبادله پولی — که از نظر طرز تفکر لیبرال و ایزاری پول باید این انتخاب صورت گیرد — این ضرورت را پیش می‌آورد که ارزش پول بدست آمده توسط او به عنوان فروشنده، همچنان به صورت یک «ذخیره قدرت خرید» در طول فاصله زمانی بین دو معامله حفظ شود.

همین جاست که تناقض نمایان می‌شود: چنانچه ایزاری که به عنوان پول انتخاب شده نتواند کاملاً از عهده وظیفه «ذخیره قدرت خرید» خود برآید (بدین معنی که تضمینی برای ثبات این قدرت خرید در آینده وجود ندارد) افرادی که آنرا در اختیار دارند ترغیب می‌شوند که یا هرچه زودتر پس از دریافت پول از شر آن خلاص شوند و یا ساده‌تر آنکه دوباره روش تهاتری را در پیش گیرند. معمولاً این مورد در شرایط فوق تورمی رخ می‌دهد.

از طرف دیگر چنانچه ابزار انتخاب شده به عنوان پول این وظیفه را به خوبی انجام دهد، افراد بخش خصوصی

شکلی از ثروت یا یک مکانیزم انتقال دهنده

هرچقدر که مفهوم لیبرال و ایزاری پول با نظرگاه جامعه‌ای که توانایی‌های تنظیم کننده بازار را ترجیح می‌دهد برابری نماید، باز هم این نوع استنباط خالی از تناقض‌های مربوط به خود نیست. یکی از عمده‌ترین آنها، حتی با فرض مبرری دانستن دولت از انجام هرگونه دخالت، موضوع «پول خوب» است که همان سرشت مبادلات پولی خود به آن موجودیت می‌بخشد و آن وسیله‌ای است که وظیفه خود را به عنوان یک واسطه تبادل به صورت کامل انجام دهد که خود این مسأله چنانچه غیرممکن نباشد، کار بسیار مشکلی است.

برخلاف مبادلات تهاتری که در آن خریدار جنس X همزمان فروشنده جنس Y نیز هست، مبادلات پولی از دو نوع دادوستد کاملاً مجزا که در یک زمان هم انجام نمی‌پذیرند، تشکیل شده است: فروشنده ابتدا جنس Y را در ازاء پول می‌فروشد (به عبارتی چیزی نمی‌خرد) و بعد او از این پول برای خرید جنس X استفاده می‌کند (به عبارت دیگر در اینجا



تقابل می‌یابند که آنرا به شکل ثروت نزد خود نگاهدارند و این خود باعث می‌شود که پول از گردش خارج شده و نتواند وظیفه خود را به عنوان یک وسیله مبادله انجام دهد.

این پدیده که خیلی زود با انتشار سکه‌های فلزی به وجود آن پی برده شد، به نام «قانون گرشام» معروف است (این اصطلاح به سرتاسم گرشام، متخصص مالیه انگلیسی در قرن شانزدهم برمی‌گردد که متوجه شد که «پول بد پول خوب را از دور خارج می‌کند». اما به هر حال این امر در مورد پول فیات* نیز صدق می‌کند زیرا اساس این نوع پول نیز کاملاً بر مبنای اطمینان و اعتماد بخش تجاری به آن به عنوان نوعی ذخیره قدرت خرید نهاده شده است. در دهه ۱۹۳۰، جان مینارد کینز اقتصاددان انگلیسی ادعا کرد که وجود «رجحان نقدینگی» علت اصلی نرسیدن یک جامعه اقتصاد پولی به سطح ثباتی از اشتغال کامل است. در سطح بین‌المللی «معمای تریفین» (که از اقتصاددان آمریکایی پروفیسور رابرت تریفین نام گرفته) این واقعیت را مطرح کرد که ایالات متحده آمریکا در دهه ۱۹۵۰ دیگر در موقعیتی نبود که هم قادر به تضمین نقدینگی جهانی باشد و هم اطمینان به دلار را به عنوان وجه رایج ذخیره‌ای حفظ نماید.

بنابراین اینکه ما پول را فقط یک وسیله مبادله که توسط نیروهای بازار به وجود آمده است، در نظر بگیریم توهمی بیش نیست و در همین حال چنانچه به عنوان یک اصل پذیرفته شود که بازرگانان به صرف محاسبات اقتصادی «انتخاب» می‌کنند که پول را نزد خود نگاهدارند، ریسک بی‌نظمی‌های پولی را افزایش خواهد داد.

در مقابل نظریه لیبرال و ایزاری پول تحلیل معتقد بر نهادی بودن و مداخله جو بودن آن قرار داد که در نظریه اخیر چندین مفهوم جالب ارائه می‌شود. در این نظریه پول یک فرع نیست بلکه علت وجودی بازار است و مدیریت صحیح آن بی‌نظمی کمتری را موجب شده و بدین ترتیب باعث راه‌اندازی اقتصاد می‌شود.

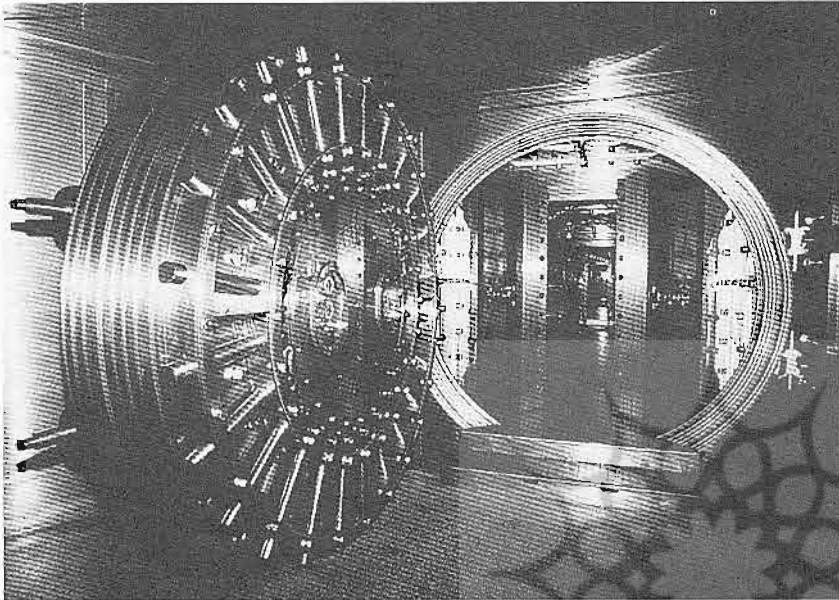
مفهوم اخیر به گونه‌ای با این اندیشه که پول اساساً توسط دولت به وجود آمده و اینکه قدرت پولی دولت به نحوی در استقرار پول قانونی به جای پول فیات انعکاس یافته مرتبط است. پس از جنگ جهانی اول درست همین جریان اتفاق افتاد و این تقلیل منزلت پول در حد نشانه‌ای از اختیارات دولت، خود منجر به پدید آمدن شرایط متناقضی شد که عمده‌ترین آنها این است که تاریخ پول، تاریخ مبارزه بخش خصوصی با این جنبه اختیارات دولت بوده است.

قید و بندهای حاکم بر قدرت پولی دولت
شرایط بالا قبلاً نیز در دوره پول فلزی رخ داده است. در قرن شانزدهم پول فلزی در گردش به شکل شمش طلا یا نقره مهور نبود بلکه سکه‌ای بود که ضرب آن فقط در اختصاص



پول امروز

پول جدید را می‌توان با دو خصیصه رژیم پولی بانکی تعریف کرد. خصیصه اول آنکه بانک با نقش خود به عنوان ناشر اسکناس گروه خاصی از مردم یعنی مدیران اقتصادی را قادر می‌سازد تا بر اساس «تعهد فعالیت‌های آتی» پول به دست بیاورند. اگرچه امروزه اعتبارات بانکی می‌تواند در اختیار افراد متعلق به کلیه گروه‌های اقتصادی قرار گیرد، اما بین گروه خریدگیران یعنی اشخاصی که می‌توانند بر اساس



قدرت درآمد بدست آمده گذشته (یا احتمال ادامه کسب آن میزان درآمد خاص در آینده) وام بگیرند و گروه مدیران اقتصادی یعنی افرادی که اعتبار مختص به آنها بر اساس پروژه تجاری برنامه‌ریزی شده‌ای باشد که در ضمن احتمال موفقیت آن پروژه نیز (که بازپرداخت وام منوط به آن است) نامعلوم است، یک تفاوت اساسی وجود دارد. بنابراین بانکها با این وظیفه نشر اعتبار نوعی تبعیض اجتماعی را در جامعه مطرح می‌سازند ولی بهر حال این عامل خود مشوق پویایی اقتصادی است زیرا همانگونه که کینز مشاهده کرد «این عامل به مدیران اقتصادی امکان می‌دهد که با اطمینان خاطر پیش بروند».

خصیصه دوم این است که نظام بانکی دارای سازمانی سلسله مراتبی است که در آن فعالیت بانکهای درجه دوم بستگی به وجود یک «وام دهنده نهایی» دارد. این بانک بانکها یا بهتر بگوییم بانک مرکزی نقشی دوگانه دارد: از یک سو به عنوان مرکز تصفیه و تسویه پرداختهای بین بانکها فعالیت می‌کند و نرخ پول بانکی را بنا بر واحد پول ملی تعیین می‌کند. برخلاف تصور عموم دلار، فرانک یا لیره‌ای که توسط یک بانک تجاری انتشار می‌یابد با پول مشابهش که توسط بانک دیگری منتشر می‌شود یکسان نیست. پذیرفتن انواع چک که به حساب بانکهای مختلف کشیده می‌شود و

بقیه در صفحه ۵۰

حکمران وقت بوده و حاکم ارزشی قانونی بر اساس واحد شمارش برای آن تعیین می‌کرد. در آن زمان طلا و نقره به عنوان پول کالایی به کار نمی‌رفتند بلکه فقط بنا بر حکم مقام سلطنت بود که ارزش پولی می‌یافتند. کسبه بخش خصوصی همیشه نسبت به اینگونه ارزش گذاری ثابت نظری خصومت‌آمیز داشته‌اند و نوعی «ارزش اختیاری» که معمولاً بیش از ارزش تعیین شده بود برای آن قائل می‌شدند. به واسطه این امر، در عمل واحد شمارش مبین مقدار طلا یا نقره کمتری از ارزش رسمی (اعلام شده) آن بود و کاهش ارزش پولی که نتیجتاً رخ می‌داد، خود نوعی تورم به شمار می‌رفت و این تورم نشان دهنده ناتوانی حکمران در تنظیم مسائل پولی در زمان لازم بود.

بدین ترتیب قدرت پولی دولت تابع دو عامل محدود کننده مهم بود: اول آنکه تصمیماتی که در بخش خصوصی اتخاذ می‌شد اثرات خود را در «به وجود آوردن» پول می‌گذاشت. این تأثیر گذاری هم از جنبه عرضه پول (عدم امکان کنترل کامل بر روی ضرب سکه و اختیارات نسبی که بانکها در زمینه انتشار پول فیات‌ها از آن برخوردار بودند) و هم از جنبه تقاضای آن بود. (مقدار پول عرضه شده در نهایت بستگی به تصمیم افراد مختلف داشت که آیا طلای خود را برای ضرب سکه ارائه دهند و یا از بانکها وام بگیرند) دومین محدودیت طرز برخورد بخش خصوصی نسبت به گردش پول رایج می‌توانست بیانگر مقاومت آنها در برابر نظارت دولت بر پول رایج باشد و این امر خود می‌توانست کاهش ارزش پول داخلی (تورم) و یا کاهش ارزش پول خارجی (سقوط نرخ ارز) را به دنبال بیاورد.

چنانچه این دو نظریه متقابل پولی با هم در نظر گرفته شود، مشاهده می‌شود که پول نه شکلی از کالای تجاری (یا ارزش ذاتی مختص به خود) و نه نشانه‌ای از قدرت دولت است. پول شرط لازم وجود بازار و نیز بیانگر نوعی همبستگی اجتماعی است که دولت را قادر می‌سازد تا وظائف خود را توسط آن انجام دهد. یک رژیم پولی مجموعه قوانین رفتاری خاص یک جامعه است.

بدین ترتیب، تفاوت میان پول گذشته و امروز چیست؟ اغلب گفته می‌شود که پول جدید پول فیات است در صورتی که پول گذشته پول کالایی بوده است و اینکه پول فلزی گذشته ارزش ذاتی خود را که توسط مکانیزم‌های بازار فلزات تنظیم می‌شد، داشته است حال آنکه پول غیرمادی امروز فقط و فقط بر اساس اطمینان و اعتمادی که دولت با تکلیف پول قانونی خود برمی‌انگیزد، بنا نهاده شده است. این گونه ارزیابی کافی نیست. هیچگونه اقتصاد پولی را نمی‌توان یافت که بدون نوعی واحد شمارش انتزاعی وجود داشته باشد و می‌توان با مسکوکات فلزات کاملاً این شرایط را به وجود آورد.

«گاو صندوقی» در یکی از بانکهای بزرگ فرانسه.

گزین دلبلاس

از کشور فرانسه و استاد اقتصاد دانشگاه اورلئان است. او نویسنده کتاب نظریه سرمایه‌داری (انتشارات ماسپرو، پاریس سال ۱۹۷۹) است و در نگارش کتاب پول بخش خصوصی و قدرت شاهزادگان: اقتصاد و روابط پولی در دوره رنسانس (سال ۱۹۸۶) با ماری تریز بویابه گزامبو و لوسین گیار همکاری داشته است. در حال حاضر برگردان انگلیسی کتاب فوق در حال آماده شدن برای چاپ می‌باشد.

منابع و تصویرها

Cover: Princesse © Unesco Courier. Back cover, pages 24, 25 (above): © Charles Lenars, Paris. Page 2: © Delia Nimo, Paris. Pages 5, 6, 7: © Cahiers du Cinéma, Paris. Page 8: © SCALA, Florence. Pages 10, 12 (above & below): © Musée de l'Homme, Paris. Pages 10-11: D. Destable © Musée de l'Homme, Paris. Page 11 (above): D. Ponsard © Musée de l'Homme, Paris. Pages 13 (above left & right, below), 14 (left), 15, 26, 28, 29, 32, 34 (above), 35 (below), 37, 42 (above), 43 (above): © Bibliothèque Nationale, Paris. Page 13 (centre): © Peter Clayton, United Kingdom. Pages 14 (right), 34 (below): Roger Viollet, Paris. Pages 16-17: © René Parcheron © Artaphot, Paris. Page 17: Fred Mayer © Magnum, Paris. Page 18 (left): René Burri © Magnum, Paris; (right): J.M. Fatim © Jacana, Paris. Page 19: S. Cordier © Jacana, Paris. Page 20: George Rodger © Magnum, Paris. Pages 21, 25 (below): Oster © Musée de l'Homme, Paris. Pages 22, 23: R. König © Jacana, Paris. Pages 26-27: Amedeo Vergani © Rapho, Paris. Page 30: H. Gruyvaert © Magnum, Paris. Page 31: © Sotheby's Inc., New York. Pages 32-33: © Réunion des Musées Nationaux, Musée du Louvre, Paris. Page 35 (above): Nimaallah © Artaphot, Paris. Pages 36-37: © Isia Lewiant, Paris. Page 38 (above): © Boyer Viollet, Paris. Pages 38 (centre), 38-39: Collection Viollet, Paris. Page 39 (above): © Harlingue Viollet, Paris. Page 40: Gigli © Rapho, Paris. Page 41: Allan Carruthers © Cosmos, Paris. Pages 42 (below), 43 (centre): © Jean-Loup Charmet, Paris. Page 43 (below): © Archives Ringart, Paris. Page 44: De Jardin © Rapho, Paris. Pages 46, 47 (above): © Morteza Rafii, Paris. Pages 47 (below), 48: © Photothèque DIP/MPLA-PI, from Angola, Fialho e Luna. Pages 48, 49: © Patricia Canina.

آلمانیها فیلمبرداری شده است بطور همزمان روی پرده وسیعی که بدو قسمت تقسیم شده نمایش می‌دهند.

آخرین بخش بازدید به این موضوعات اختصاص دارد: نمایش فیلمی دربارهٔ دفاع از آزادی و حقوق بشر، توضیحی دربارهٔ فلسفهٔ وجودی موزه و پیام مخصوصی دربارهٔ صلح و امید.

زان ماری ژیرو، مؤسس موزه، سناتور فرانسوی و شهردار کان، دربارهٔ موزه می‌نویسد: «هدف ما آگاه ساختن تمام مردان و زنانی است که از کشورهای گوناگون به تماشای این موزه می‌آیند. آگاه ساختن آنان به این نکته که اولاً مصائبی که آزادی را محاصره کرده است نه تنها بخشی از مسائل کنونی جهانی ما، بلکه بخشی از تاریخ بشر را تشکیل می‌دهد؛ و ثانیاً اینکه ضروری است هر فردی در راستای رسیدن به صلح، برادری و اتحاد همواره بکوشد.»

موزه یادبود صلح با موفقیت بسیار به این هدف دست یافته است. در میان دیوارهای این موزه نه تجلیلی از جنگ، بلکه درسی فراموش نشدنی دربارهٔ صلح ارائه می‌شود.

ترجمهٔ امید طبیبزاده

هوارد برابین،

نویسنده و روزنامه‌نگار بریتانیایی و

سازکنندهٔ باربیس است.

برابین سابقاً ویراستار نسخهٔ انگلیسی

پیام یونسکو بوده است.

وسعی به بائین می‌روند. در آنجا تصویر بسیار عظیمی از هیتلر با نور بستش وحشت‌آوری به دیوار افتاده است. در این حین صدای دیکتاتور نیز به شکل زمزمهٔ نامفهوم و تهدیدآمیزی به گوش می‌رسد. اینک دنیا به جهنم یأس و نومیدی مبدل شده است.

بازدیدکنندگان پس از خروج از این راهرو به نخستین اتاق از اتاقهای پرپیچ و خمی می‌رسند که صحنه‌های گوناگونی از جنگ در آن نمایش داده می‌شود: تسلیم فرانسه در ۱۹۴۰؛ فرانسه تحت اشغال نازیها و حکومت ویشی، وحشت از اعدام گروگانها و مبارزین نهضت مقاومت، دوندگی نومیدانه هر روزه بدنبال غذا؛ ورود ایالات متحده به جنگ و آغاز دوران «جنگ سراسری»؛ تبعیدها، اردوگاههای کار اجباری و کشتار دسته‌جمعی یهودیان اروپا؛ فیلمهایی از صحنه‌های مهم جنگ چون نبرد بریتانیا، میدوی، العلمین، گوادالکانال، واستالینگراد.

در قسمت بعدی موزه که احتمالاً شباهت بیشتری به موزه‌های دیگر دارد، ابزارآلات نظامی و سلاحهای زمان جنگ نمایش داده می‌شود. این ابزار آلات و سلاحها مبین پیشرفتهای فنی و صنعتی هستند که نیازهای ضروری جنگ آن را اقتضا می‌کرده است.

بازدیدکنندگان پس از بالا رفتن از پلکان کوتاهی وارد سالی می‌شوند که فیلم مستند حیرت‌آوری در آن نمایش داده میشود. در این سالن صحنه‌هایی از تصرف نرماندی را که از دو جنبهٔ مستفین و

اخبار شده و فاصلهٔ آن با بنادری که نیروهای متفقین از آنجا به خشکی رسیدند فقط چند کیلومتر است. از طرف دیگر این موزه بر فراز سنگرهایی ساخته شده است که سقر فرماندهی ژنرال ویلیام ریشتر، فرمانده لشکر پیاده ۷۱۶ آلمان را تشکیل می‌دادند. در همین نقطه بود که لشکر آلمان با نیروهای انگلیسی - کانادایی که بجانب کان پیشروی می‌کردند مواجه شد. حتی هنوز هم افراد بسیاری هستند که می‌توانند اطلاعات دست اولی دربارهٔ نحوهٔ زندگی مردم در دوران سلطه نازیها و همچنین دربارهٔ نبردی که هفتاد و شش روز تمام در سرتاسر نرماندی جریان داشت در اختیارمان بگذارند.

موزه طوری طراحی شده است که ورود به آن به نوعی «مسافرت در تاریخ» شباهت دارد، مسافرتی که از زمان امضای قرار داد صلح موقت در سال ۱۹۱۸ آغاز می‌شود. بازدیدکنندگان ابتدا از راهروی گرد و وسیعی می‌گذرند که پله‌های مارپیچ و متحرکی دورتادور آن را فرا گرفته است. این پله‌ها آنان را از میان مجموعه‌های مهیجی از عکسها، پوسترها و فیلمهایی می‌گذراند که به سالهای ۱۹۱۸ تا ۱۹۳۸ مربوط می‌شوند. صحنه «سقوط صلح و ظهور دیکتاتور» نه تنها شامل وقایع سیاسی، همچون به قدرت رسیدن آلف هیتلر یا متحدین است، بلکه مسائلی چون زمینه پیدایش عصر جاز، سقوط وال استریت در ۱۹۲۹ و مسائلی از این دست را نیز دربر می‌گیرد.

پله‌ها به سمت فضای گنبدی شکل

مشکلات و مسائل متناقض پول بقیه از صفحه ۴۴

بنابراین استفاده از سپرده‌های بانکی به جای پول، دلالتی ضمنی بر وجود یک نظام پرداختهای متقابل که توسط یک واحد مرکزی سازمان یافته است، دارد.

از سوی دیگر بانک مرکزی برای بانکهای دیگر قصور در بازپرداخت وامها را که در مکانیزم وام توصیف شده در بالا، امری است گریزناپذیر، با تأمین پشتوانهٔ مالی برای اینگونه وامها از پول بانک مرکزی، ضمانت می‌کند. این روش تضمین نه به صورت خود به خود ولی به تدریج با تأثیرگذاری بر تورم و نرخ ارز سنگینی بار مسئولیت حاصل از قصور در انجام تعهدات مالی که یک مدیر اقتصادی را، در تمام سطوح جامعه تقسیم می‌کند و همانگونه که امروزه مشاهده می‌شود، با انعطاف‌پذیریهایی که توسط آن در سیستم ایجاد می‌شود از کثرت ورشکستگی‌ها جلوگیری می‌شود. این خصوصیات نشان می‌دهد که منشأ نظام پولی امروز

به زمانی که این نظام جای سیستم مسکوک فلزی را گرفت باز می‌گردد. برای روشن شدن این مطلب بساید به قرن شانزدهم و رابطهٔ بین سکه‌های فلزی ضرب شده توسط حکام و سلاطین - یعنی پول مرکزی - و اسناد معاملاتی که توسط تجار بانکدار ایتالیایی در اقصی نقاط خاک اروپا رواج داده شده بود - یعنی پول بانکی - بازگردیم.

پول این مقیاس و معیار سنجش مسراودات اجتماعی، تجسم قوانین و مقرراتی است که فعل و انفعالات پیچیدهٔ جوامع اقتصادی را ممکن می‌سازد. جای تعجب هم نیست که این عنصر با طبیعت متناقض خود، هم دارای اهمیتی کاربردی و هم منشأ بسیاری از مباحث نظری قرار گرفته باشد؛ چرا که در عین حال که پول ظاهراً بی‌آمد مجموعه‌ای از فعالیتهای اقتصادی است در ضمن شرط لازم وجود اینگونه فعالیتها نیز می‌باشد.

* پول فیات: پولی است که بنابه اظهار دولت نوعی سند قانونی است اگرچه این سند قابل تبدیل به چیزی نمی‌باشد.

شرایط اشتراک

علاقتمندی که سالیانه در زمسهٔ مشترکین «پیام یونسکو» قرار گیرند با مراجعه به کلیهٔ شعب بانک ملی در سراسر کشور می‌توانند مبلغ اشتراک سالانه را به حساب جاری شماره ۲۲۲۲۲۲ نزد بانک ملی ایران شعبهٔ دانشگاه تهران واریز نموده و رسید آنرا با ذکر نام و آدرس خود به دفتر مجلهٔ پیام در تهران ارسال دارند.

نکته:

اشتراک سالانه دولتی

۲۵۰ ریال

اشتراک سالانه کشورهای همجوار

۴۰۰۰ ریال

اشتراک سالانه کشورهای اروپایی و هند

۲۵۰۰ ریال

اشتراک سالانه کشورهای قاره آمریکا و خاور دور

۸۵۰۰ ریال

بهای نشریه «پیام یونسکو»